

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0824U001699

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 26-04-2024

Статус: Запланована

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Черненко Анастасія Володимирівна

2. Anastasiia V. Chernenko

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 011

Назва наукової спеціальності: Освітні, педагогічні науки

Галузь / галузі знань: освіта

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Освітні, педагогічні науки

Дата захисту: 18-04-2023

Спеціальність за освітою: 011 Освітні, педагогічні науки

Місце роботи здобувача:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): ДФ 011.16.23

Повне найменування юридичної особи: Харківський національний педагогічний університет імені Г. С. Сковороди

Код за ЄДРПОУ: 02125585

Місцезнаходження: вул. Алчевських, буд. 29, Харків, Харківський р-н., 61002, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Харківський національний педагогічний університет імені Г. С. Сковороди

Код за ЄДРПОУ: 02125585

Місцезнаходження: вул. Алчевських, буд. 29, Харків, Харківський р-н., 61002, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 14.35.19, 14.35.01, 14.35.07

Тема дисертації:

1. Формування інформаційно-цифрової компетентності майбутніх учителів іноземних мов в освітньому процесі закладів вищої педагогічної освіти
2. Formation of Information and Digital Competence of Future Foreign Language Teachers in the Educational Process of Higher Pedagogical Institutions

Реферат:

1. У дисертації проаналізовано теоретичні питання дослідження й запропоновано практичне розв'язання наукової проблеми, що полягає в обґрунтуванні нагальних педагогічних умов та експериментальній перевірці їх впливу на рівень сформованості інформаційно-цифрової компетентності майбутніх учителів іноземних мов в освітньому процесі закладів вищої педагогічної освіти. Актуальність теми дослідження полягає у необхідності формування інтегральних, ключових, фахових компетентностей для онлайн навчання і викладання, яке здійснюється вже протягом двох з половиною років – під час пандемії та воєнного часу російсько-української війни. Мільйони біженців під час воєнних дій за кордон зрозуміли важливість володіння іноземною мовою. Вчитель іноземної мови закладає у школярів підґрунтя для формування

здібностей для міжкультурної комунікації, практичного оволодіння іноземною мовою. Це сприяє зміцненню у молодого покоління, студентів мотивації до вивчення іноземних мов завдяки зануренню у мовне середовище. Такі зміни передбачають перехід від традиційних до цифрових методів, форм та засобів навчання іноземних мов. Зважаючи на це, постає необхідність формування інформаційно-цифрової компетентності майбутніх учителів іноземних мов. Доцільність дисертації зумовлюється необхідністю подолання суперечностей, що існують у сфері досліджуваної проблеми: між утвердженням компетентнісного підходу в освіті, об'єктивними потребами суспільства у компетентних учителях іноземних мов та недостатньо сформованою інформаційно-цифровою компетентністю; між необхідністю формування інформаційно-цифрової компетентності майбутніх учителів іноземних мов й невизначеністю педагогічних умов формування означеної компетентності. В роботі розкрито зміст базових понять дослідження, визначено сутність, зміст, компоненти інформаційно-цифрової компетентності майбутніх учителів іноземних мов, окреслено дидактичний потенціал інформаційно-комунікаційних технологій для формування визначеної компетентності; обґрунтовано педагогічні умови формування інформаційно-цифрової компетентності майбутніх учителів іноземних мов; уточнено критерії і показники рівнів її сформованості, експериментально перевірено педагогічні умови її формування. В дисертації виявлено позитивний вплив теоретично обґрунтованих та експериментально перевірених педагогічних умов на рівень сформованості інформаційно-цифрової компетентності майбутніх учителів іноземних мов в освітньому процесі закладів вищої педагогічної освіти. Наукова новизна одержаних результатів дослідження полягає в тому, що уперше науково обґрунтовано й експериментально перевірено сучасні педагогічні умови формування інформаційно-цифрової компетентності майбутніх учителів іноземних мов в освітньому процесі закладів вищої педагогічної освіти: 1) забезпечення процесу підвищення цифрової грамотності майбутніх учителів іноземних мов з урахуванням дистанційного навчання; 2) набуття майбутніми вчителями іноземних мов досвіду використання цифрових освітніх ресурсів під час онлайн навчання. Уперше визначено сутність поняття «інформаційно-цифрова компетентність майбутніх учителів іноземних мов» як комплексну якість особистості, яка виявляється у здатності до впевненої роботи з інформацією на заняттях іноземних мов із використанням різних засобів цифрових технологій, відповідальне використання майбутніми учителями цифрових ресурсів в освітньому процесі. Уточнено сутність і зміст основних понять і термінів дослідження «інформаційна компетентність», «цифрова компетентність», визначено компоненти інформаційно-цифрової компетентності (інформаційний, цифровий, комунікативний); виявлено критерії, показники, рівні сформованості визначеного педагогічного явища. Практична значущість отриманих результатів дослідження полягає в тому, що педагогічні умови формування інформаційно-цифрової компетентності майбутнього учителя іноземних мов експериментально перевірені та можуть бути реалізовані в освітньому процесі зі студентами-бакалаврами за спеціальністю 014 «Середня освіта», 035 «Філологія». Положення, висновки і рекомендації дисертації упроваджено в освітній процес з майбутніми учителями іноземних мов Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди, Полтавського національного педагогічного університету імені В. Г. Короленка, Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини. Практичні результати дослідження можуть бути використані вченими, педагогами, методистами на факультетах іноземних мов та філологічних факультетах педагогічних закладах вищої освіти під час підготовки бакалаврів – майбутніх учителів іноземних мов – на 1–4 курсах; у процесі викладання дисциплін «Практикум з іноземної мови з методикою навчання», «Методика навчання англійської мови», «Англійська мова у ситуаціях професійного спілкування», «Інтенсивний тренінг до складання мовних тестів».

2. The thesis analyzes the theoretical questions of the research and proposes a practical solution to the scientific issue, which consists in substantiating urgent pedagogical conditions and experimentally checking their influence on the level of formation of the information and digital competence of future foreign language teachers in the educational process of higher pedagogical institutions. The relevance of the research lies in the need for the formation of integral, key, professional competencies for online learning and teaching, which has been carried out for two and a half years - during the COVID pandemic and the Russian-Ukrainian war. Millions of refugees during military operations abroad understood the importance of mastering a foreign language. A foreign language teacher

lays the groundwork for schoolchildren to develop abilities for intercultural communication, practical mastery of a foreign language. It will contribute to strengthening the motivation of the young generation, students, to learn foreign languages through immersion in the language environment. Such changes involve the transition from traditional to digital methods, forms and teaching tools for teaching foreign languages. With due regard to the above, there is a need to form the informational and digital competence of foreign language future teachers. The expediency of the thesis is determined by the need to overcome the contradictions that exist in the field of the investigated issue: between the adoption of the competency-based approach in education, the objective needs of society for competent foreign language future teachers and the lack of formation of their information and digital competence; between the need to form the informational and digital competence of foreign language future teachers and the uncertainty of the pedagogical conditions for the formation of this competence. The work reveals the content of the basic concepts of the research, defines the essence, content, components of the information and digital competence of foreign language future teachers, outlines the didactic potential of information and communication technologies for the formation of the specified competence; pedagogical conditions for the formation of information and digital competence of foreign language future teachers are substantiated; the criteria and indicators of the levels of its formation have been clarified; the pedagogical conditions of its formation have been tested experimentally. The thesis reveals the positive effect of theoretically grounded and experimentally verified pedagogical conditions on the level of formation of informational and digital competence of future foreign language teachers in the educational process of higher pedagogical institutions. The scientific novelty of the research results is that, for the first time, modern pedagogical conditions for the formation of information and digital competence of future foreign language teachers in the educational process of higher pedagogical institutions have been scientifically substantiated and experimentally verified: 1) ensuring the process of improving of digital literacy by foreign language future teachers during distance learning; 2) implementation of digital educational resources by foreign language future teachers during online learning. For the first time, the essence of the concept of “information and digital competence of future foreign language teachers” has been determined as a complex personality quality, which is manifested in the ability to confidently work with information in foreign language classes using various digital tools, responsible use of digital resources by future teachers in the educational process. The essence and content of the main research concepts and terms “informational competence”, “digital competence” are clarified; the components of informational and digital competence (informational, digital, communicative) are defined; the criteria, indicators, levels of formation of the defined pedagogical phenomenon are revealed. The practical significance of the obtained research results is that the pedagogical conditions for the formation of information and digital competence of the foreign language future teacher have been experimentally tested and can be implemented in the educational process with undergraduate students in specialization 014 “Secondary Education”, 035 “Philology”. The provisions, conclusions and recommendations of the thesis are implemented in the educational process with foreign language future teachers of the H.S. Skovoroda Kharkiv National Pedagogical University, V. H. Korolenko Poltava National Pedagogical University, Pavlo Tychyna Uman State Pedagogical University.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Теоретичне узагальнення і вирішення важливої наукової проблеми

Публікації:

- Черненко А.В. Інформаційно-цифрова компетентність майбутніх учителів іноземних мов в умовах дистанційної та змішаної освіти. Інноваційна педагогіка. 2022. № 43. С. 150–155.
- Черненко А.В. Інформаційно-цифрова компетентність майбутніх учителів іноземної мови як ключова вимога Нової Української Школи. Теорія та методика навчання та виховання. 2019. № 47. С. 169–178.
- Kostikova I., Miasoiedova S., Razumenko T., Chernenko, A., & Pochuieva O. Teaching English speaking for FCE: using Facebook as a tool of instructional practice. Amazonia Investiga. 2019. Vol. 8, Issue 22. P. 719–727.

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПВ:

Впровадження результатів дисертації: Впроваджено

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Костікова Ілона Іванівна
2. Iлона I. Kostikova

Кваліфікація: д.пед.н., професор, 13.00.04

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-5894-4846

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Харківський національний педагогічний університет імені Г. С. Сковороди

Код за ЄДРПОУ: 02125585

Місцезнаходження: вул. Алчевських, буд. 29, Харків, Харківський р-н., 61002, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Фоменко Тетяна Миколаївна
2. Tetiana M. Fomenko

Кваліфікація: к. пед. н., доц., 13.00.04

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-3048-7097

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Сумський національний аграрний університет

Код за ЄДРПОУ: 04718013

Місцезнаходження: вул. Герасима Кондратьєва, буд. 160, Суми, Сумський р-н., 40021, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Голубнича Людмила Олександрівна

2. Liudmyla O. Holubnycha

Кваліфікація: д. пед. н., професор, 13.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-8252-9893

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Харківський національний педагогічний університет імені

Г. С. Сковороди

Код за ЄДРПОУ: 02125585

Місцезнаходження: вул. Алчевських, буд. 29, Харків, Харківський р-н., 61002, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Олефіренко Надія Василівна

2. Nadiia V. Olefirenko

Кваліфікація: д.пед.н., доц., 13.00.04

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-9086-0359

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Харківський національний педагогічний університет імені

Г. С. Сковороди

Код за ЄДРПОУ: 02125585

Місцезнаходження: вул. Алчевських, буд. 29, Харків, Харківський р-н., 61002, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Собченко Тетяна Миколаївна

2. Tetiana M. Sobchenko

Кваліфікація: д.пед.н., професор, 13.00.09

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-9213-5556

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Харківський національний педагогічний університет імені Г. С. Сковороди

Код за ЄДРПОУ: 02125585

Місцезнаходження: вул. Алчевських, буд. 29, Харків, Харківський р-н., 61002, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Боярська-Хоменко Анна Володимирівна

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Боярська-Хоменко Анна Володимирівна

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Новолокін Антон Володимирович

Реєстратор

УкрІНТЕІ

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Тетяна Анатоліївна